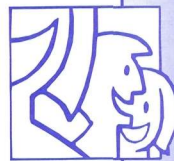

XVè Aniversari ACDA

XVè ANIVERSARI DE L' ASSOCIACIÓ CULTURAL DONES D'ALPICAT

El dia 17 d'octubre vàrem celebrar la festa del 15è aniversari, ens hi vam replegar moltes associades i acompanyants.

A les 11,30 del matí vàrem assistir a la Santa Missa oficiada per Mossèn Julio de León i cantada per la Coral Sant Bartomeu de la nostra localitat sota la direcció d'Emi Boira.

A la una del migdia, es va anar al Casal, i es va poder visitar una exposició de fotografies dels actes que vam poder recollir. Ja ens hauria agradat poder fer-ho amb la resta d'activitats que s'han realitzat, la qual cosa ha estat impossible d'obtenir. La senyora Cèlia Gallinat, professora de belles arts va inaugurar l'exposició.

A les dues del migdia, al restaurant Petit Català, es va celebrar el dinar de germanor durant el qual el senyor Alcalde Pau Cabré va agrair la tasca feta per l'AADD en aquests darrers quinze anys.

L'alcalde, en nom de tota la Corporació, ens va obsequiar amb un quadre que representa l'església de Sant Bartomeu d'Alpicat en relleu, on hi figura una placa commemorativa de l'acte, i també un magnífic ram de flors.

Les presidentes assistents van tallar el pastís, concloent la jornada amb obsequis per les associades i un ball de fi de festa.

Donem gràcies a totes les sòcies que formen part d'aquesta Associació tant per la seva participació com per la seva col·laboració; quedant agraïts també per les vostres idees i suggeriments.

La Junta de l'Associació Cultural de Dones d'Alpicat

1954. Alpicat, 50 anys enrere

L'estiu de 1954 es va fer un vol aeri per a fotografiar el territori amb l'objectiu d'act ualitzar les dades del Cadastre. Els vols de gran alçada es van realitzar a bona part de la plana de Lleida i, entre les nombroses instantànies, trobem una sèrie de dinou fotografies que abasten tot el terme d'Alpicat. Presentem, doncs, una fotografia com a commemoració del cinquantè aniversari de les que podem considerar, fins ara, les vistes aèries més antigues d'Alpicat. N'hem escollit una del nucli urbà i part del seu terme, d'on anirem desgranant els petits detalls que ens il·lustra.

El primer que hi destacarem és el poble. Observem com el nucli antic encara conserva tota la seua forma arrodonida i ben delimitada, reclòs a dalt del turó, com des de feia segles. El carrer de Lleida ja comença a configurar-se com el nou eix vertebrador del poble; a la seua dreta es va desenvolupar, durant la primera meitat de segle XX, una primera expansió urbana, però els seus límits eren encara ben reduïts. Si cerquem els actuals ens adonarem com el nucli urbà ben bé s'ha triplicat.

En aquesta foto hi trobem a faltar elements urbanístics molt consolidats avui en dia, com les Cases Barates, les urbanitzacions, moltes cases i torres i, alhora, n'observem d'altres que ja han desaparegut, com l'antic camp de futbol i l'antic cementiri.

Un dels elements que observem clarament és l'extens sistema radial de camins i caminets que, des del poble, s'estenen per tot el terme municipal. Avui han perdut part de la seua funció i importància, però antigament eren bàsics per a la vida quotidiana; camins pedregosos que duïen a tots els racons, als trossos, a les eres, a les plantes, a les torres, als masos, al Pla, a l'Horta, a Lleida, a Torrefarrera, a Alguaire, a Malpartit, a Raimat, a Vallmanya, a Montagut.

A banda de la perspectiva urbana, aquesta foto ens destaca un entorn rural que dibuixa i reflecteix una realitat ben diferent a la d'avui. D'entrada, observem una estructura de la terra molt més segmentada que l'actual, veiem molts bancals que es van adaptant a l'orografia del terreny. A la part nord, més costeruda, són més petits, i a la part sud, més plana, són més grans. Aquest sistema de conreu, a base de bancals i espones, és relativament modern a la part nord del poble. Quan l'any 1913 va arribar l'aigua del canal d'Aragó i Catalunya, el que fins aquells moments eren pastures, pletes i erms, s'hagué

d'adaptar ràpidament. Es van aplanar terrenys fent bancals, braçals, espones, clamors, etc., per a poder regar les terres, cosa que representà un gran esforç amb els mitjans de l'època, quan la maquinària era pràcticament inexistent.

La fotografia també ens mostra tot un seguit de cultius diferents als actuals. Vegem com majoritàriament són cultius de cereals que, en la zona regada, adquireixen una tonalitat forta, que contrasta amb la zona de secà del Pla (part superior de la foto). Associades a aquest cultiu hi trobem les eres, el lloc on es batia el gra, aquests punts rodons que apreciem a la fotografia i que normalment estaven situades en llocs elevats. Si afinem la vista observarem com molts d'aquests bancals de cereals estaven envoltats per arbres fruiters de tot tipus, un cultiu marginal que era un complement a la producció cerealística i que encara va trigar uns anys a convertir-se en el principal cultiu del camp alpicatí.

Però la foto també ens il·lustra quin era el segon producte en importància i quina era la seua distribució. Parlem, com no, de l'olivera. Un cultiu que agafà el relleu a la vinya a final del segle XIX, després de la fil·loxera, i que es convertiria, durant aquesta primera meitat del segle XX, en el segon producte agrícola d'Alpicat. És interessant veure la seua ubicació, majoritàriament a la part nord, en tots els vessants de la serra, llocs generalment costeruts i parcel·lats, de difícil aprofitament cerealístic o, fins i tot, on l'aigua no hi arribava.

Infinitat de detalls amaguen aquestes fotografies i un exercici distès és resseguir els camins amb el dit fins que trobem amagat el nostre petit tresor.

Fabià Corretgé Blasi